

שבוע טוב מאולפנת חורב

כי אני הכבדתי את לבו – הרב עודד

אפשר לראות דוגמה נוספת לכך אצל סיחון מלך האמורי. בפרשת חוקת (במדבר כ"א כ"א) נאמר "וישלח ישראל מלאכים אל סיחון מלך האמרי לאמר אעברה בארצך לא נטה בשדה ובכרם לא נשתה מי באר בדרך המלך נלך עד אשר נעבר גבלך ולא נתן סיחון את ישראל עבר בגבלו" ובפרשת דברים (ב' ל') נאמר "ולא אבה סיחון מלך חשבון העברנו בו כי הקשה ה' אלקיך את רוחו ואמץ את לבבו למען תתנו בידך כיום הזה"

כיצד הקשה ה' אל לב סיחון? סיחון רואה כיצד מלך אדום מסרב לבקשתם של ישראל לעבור בגבולו ויוצא מולם "בעם כבד וביד חזקה וימאן אדום נתון את ישראל עובר בגבולו ויט ישראל מעליו" (במדבר כ' כ') וכן אצל עמון ומואב (דברים ב' י"ח) וסיחון מקבל את הרושם המוטעה שבני ישראל חלשים ומפחדים להתעמת עם אדום עמון ומואב, וכך הוא מקבל את האומץ לצאת ולהילחם עם בני ישראל.

מה שסיחון לא יודע, שהסיבה שבני ישראל מוותרים על מאבק מול אדום עמון ומואב היא לא בגלל חולשתם אלא מפני שהקב"ה ציווה כך את בני ישראל. כפי שכתוב בספר דברים ביחס לאדום "אתם עברים בגבול אחיכם בני עשו הישבים בשעיר וייראו מכם ונשמרתם מאד אל תתגרו בם כי לא אתן לכם מארצם עד מדרך כף רגל כי ירשה לעשו נתתי את הר שעיר" (דברים ב' ה') וביחס למואב "ויאמר ה' אלי אל תצר את מואב ואל תתגר בם מלחמה כי לא אתן לך מארצו ירשה כי לבני לוט נתתי את ער ירשה" (דברים ב' ט') ובהמשך ביחס לעמון "אתה עבר היום את גבול מואב את ער וקרבת מול בני עמון אל תצרם ואל תתגר בם כי לא אתן מארץ בני עמון לך ירשה כי לבני לוט נתתיה ירשה" (דברים ב' י"ט). סיחון לא יודע מכל הציוויים הללו ולכן היה לו האומץ להילחם בישראל וליפול בידם. כך אצל פרעה, הקב"ה נגלה אל כל העולם כולו, ומי שרוצה להתעקש יכול. "בדרך שאדם רוצה לילך, מוליכים אותו"

בתחילת פרשת בא אומרת לנו התורה "ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו למען שתי אתני אלה בקרבו" (שמות י' א') ובהמשך הפרשה "ויחזק ה' את לב פרעה ולא שלח את בני ישראל" (שמות י' כ'). רעיון הכבדת לב פרעה מלווה אותנו לאורך המכות כבר מפרשת וארא כפי שנאמר "ואני אקשה את לב פרעה" (שמות ז' ג').

וצריכים להבין מה משמעותו, שהרי עקרון הבחירה החופשית הוא אחד מהעיקרים בתורה כמו שנאמר "החיים והמוות נתתי לפניך הברכה והקללה ובחרת בחיים" (דברים ל' י"ט). ובחז"ל "אמר רבי חנינא הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים" (בבלי ברכות לג ע"ב) וכן "הכל צפוי והרשות נתונה" (אבות ג' ט') וכך כותב הרמב"ם במורה נבוכים (חלק ג' י"ז) "יסוד תורת משה רבנו עליו השלום וכל ההולכים אחריה היא שהאדם בעל יכולת מוחלטת [...] שיהא האדם בעל יכולת על כל אשר יחפוץ או יבחר ממה שיש לו יכולת עליו, וזה יסוד שתודה לה' לא נשמע כלל באומתנו הפכו". ואם כן כיצד נשללה הבחירה מפרעה? ויותר מכך, כיצד הקב"ה מעניש את פרעה ואת המצרים כפי שנאמר כבר לאברהם בברית בין הבתרים "ויאמר לאברם ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה וגם את הגוי אשר יעבדו הן אנכי" (בראשית ט"ו י"ג), על מעשה שלא הייתה להם בחירה עליו.

הסברים שונים ניתנו לעניין זה, ונראה לבאר שהכבדת לב פרעה, לא הייתה על ידי התערבות על טבעית של הקב"ה, אלא הקב"ה מראה לפרעה את העולם ואת המציאות באופן שפרעה יכול להתעקש ולא לראות את יד ה'. אנו יודעים שהעולם לשון העולם, אפשר לראות בכל דבר את מעשה ה' ואפשר להתעקש ולהכחיש חלילה את מציאות ה'. הכבדת לב פרעה לפי זה, משמעה כי הקב"ה מופיע בעולם באופן שמאפשר לפרעה ולרשעים להמשיך ולהתעקש בכפירתם.

יום עיון

בנות והורים יקרים,

ברצוננו לעדכן אתכם בנעשה באולפנא בשבוע החולף:

ביום שלישי כ"ט בטבת התקיים יום עיון לבנות השמינית באלון שבות.

היום התקיים במסגרת לימודי חלמי"ש ועסק בקשר שבין גוף ונפש. בזוגיות ובנשיות. במהלך היום שמעו הבנות שיחה מפי המורה ענת בזק, סדנא עיונית מפי הגברת מאור קפלן, סדנא חוויתית העוסקת בקשר שבין תנועה נכונה לבין איזון פיזיולוגי ונפשי, וסיור באתר משמעותי.

תודה רבה למורה טובי איזק - מורה ומנחת לימודי חלמי"ש בשכבה, ולמחנכות אשר ליוו את הבנות במהלך היום.

היה זה יום חוויתי, מעשיר ומשמעותי במיוחד.

השבוע בנות שכבת ט' יצאו לבית האבות יפה נוף. הבנות שוחחו עם הקשישים ויצרו יצירה לכבוד ט"ו בשבט יחד איתם.

תודה לבנות שיצאו לפעילות ולרב שמואל כ"ץ על הליווי.

בין דורי

מזל טוב לצוות:
לנעמי גויטה להולדת הבן,
למוריה בושארי לרגל אירוסיה
ולמיכל קרוטהמר לרגל אירוסיה בנה

מזל טוב לבנות שחגגו השבוע את יום הולדתן:

שבת שלום
הרב עודד מייזליש
וצוות האולפנא

